

VOŠ, OA a SZŠ DOMAŽLICE

Erbenova 184, 344 01 Domažlice

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Dodatek Školního vzdělávacího programu pro obor Obchodní akademie
(63-41-M/02)

Denní vzdělávání čtyřleté

NÁZEV DOKUMENTU: Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

DRUH DOKUMENTU: Dodatek Školního vzdělávacího programu

CHARAKTERISTIKA DOKUMENTU

Tento dokument je dodatkem všech aktuálně platných Školních vzdělávacích programů pro VOŠ, OA a SZŠ Domažlice, Erbenova 184. Dodatkem se uvádí obsah školních vzdělávacích programů do souladu s Opatřeními ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterými se mění rámcové vzdělávací programy v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Dodatek nemění vzdělávací cestu žáků.

ŠKOLA

Název a adresa školy: **VOŠ, OA a SZŠ Domažlice**
Erbenova 184, 344 01 Domažlice
IČ: 48342939
REDIZO: 600008932

Ředitelka školy: Mgr. Věra Prantlová
Koordinační tvorby ŠVP: Ing. Jindra Mastná
Kontakty: telefon: 379 724 581
fax: 379 722 346
e-mail: veraprantlova@ekodom.cz
web: www.oaodomažlice.cz

ZŘIZOVATEL **Plzeňský kraj**
Adresa: Škroupova 18, 306 13 Plzeň
IČ: 70890366
Kontakty: telefon: 377 195 529
e-mail: posta@plzensky-kraj.cz
web: www.plzensky-kraj.cz

Platnost dokumentu: od 1. září 2016

Mgr. Věra Prantlová
ředitelka školy

Dodatek nahrazuje v kapitole „4. Charakteristika školního vzdělávacího programu“ původní text částí

„Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami“

a „Vzdělávání žáků mimořádně nadaných“

textem, který následuje:

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Úvod

Podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných upravuje především školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí **podpůrných opatření**. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření podle § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě **plánu pedagogické podpory**. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Součástí těchto opatření je zpravidla **individuální vzdělávací plán**. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví příloha vyhlášky č. 1.

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žaka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Škola při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně žáků nadaných) vychází z konkrétních zjištění, příp. z doporučení školských poradenských zařízení, přičemž

- uplatňuje zdravotní hlediska a respektuje individualitu a potřeby žáka,
- využívá přiznaná podpůrná opatření,
- uplatňuje princip diferenciacce a individualizace při stanovování obsahu, forem a metod výuky,
- umožňuje ze závažných důvodů, zejména zdravotních, **uvolnění** zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu nebo z provádění určitých činností,
- umožňuje ze závažných důvodů, zejména zdravotních, upravit a formulovat očekávané **výstupy**, aby byly reálné a splnitelné, a výstupům přizpůsobit i výběr **učiva**,
- zohlední přiznaná podpůrná opatření při hodnocení výsledků vzdělávání,

- spolupracuje s rodiči (zákonnými zástupci žáka), školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště,
- podporuje nadání a talent žáků vytvářením vhodných studijních podmínek,
- podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na práci se žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním.

Tvorba plánu pedagogické podpory (PLPP)

Speciální vzdělávací potřeby (SPV) žáka zjistí škola tak, že jsou uvedeny v příloze přihlášky ke studiu nebo je oznámí zákonný zástupce žáka nebo žák na začátku nebo v průběhu studia nebo budou zjištěny pedagogickými pracovníky na začátku nebo v průběhu studia. Pedagogičtí pracovníci při identifikaci projevů obtíží a nadání mohou využít orientační tabulku projevů obtíží a nadání.

Kdo zjistí obtíže nebo nadání žáka (ředitelka školy, třídní učitel, pedagogičtí pracovníci, vyučující žáka), informuje **poradenského pracovníka školy** (na prvním místě výchovného poradce), který podnikne další kroky (s vědomím ředitelky školy), počínaje jednáním se žákem a/nebo se zákonným zástupcem žáka a popisem jeho obtíží nebo nadání a speciálních vzdělávacích potřeb (součást budoucího PLPP).

Vznikly-li obtíže pouze v jednom předmětu, může stačit režim tzv. **přímé podpory**, aniž by se vytvářel PLPP. Jinak pedagogičtí pracovníci navrhnou jednotlivé úpravy ve vzdělávání. Poradenský pracovník školy (výchovný poradce) v součinnosti s třídním učitelem tyto návrhy sloučí a stanoví cíle PLPP. Pak zformuluje obsah podpůrných opatření (prvního stupně) s využitím § 10 a **přílohy 1 části A** vyhlášky č. 27/2016 Sb. Tato opatření zpracuje do PLPP (dle kategorií) a PLPP zkompletuje (vzor je v příloze 3 vyhlášky). Poradenský pracovník školy s PLPP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitelku školy, což bude stvrzeno podpisy. Poradenský pracovník zajistí předání PLPP pracovníkovi, který vede školní matriku, a to také při změně PLPP.

Realizace plánu pedagogické podpory

Při realizaci PLPP postupují pedagogičtí pracovníci podle PLPP. Poradenští pracovníci školy spolupracují s pedagogickými pracovníky, třídním učitelem, žákem a zákonnými zástupci: poskytují metodickou a konzultační poradu.

Probíhají pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a průběžná vyhodnocování zvolených postupů. Na jejich základě může dojít k aktualizaci plánu pedagogické podpory (viz dále)

Ředitelka školy může v jednodušších případech rozhodnout, že koordinaci PLPP pověří třídnímu učitelem. Jde-li o podpůrná opatření pouze v jednom předmětu (obvykle z důvodu nadání), je možné pověřit jednáním se zákonnými zástupci přímo tohoto

Učitele. Školní metodik prevence je přizván ke spolupráci vždy, když jde o žáka s rizikovým chováním nebo když takové chování hrozí.

Poradenští pracovníci školy pravidelně komunikují se školským poradenským zařízením (ŠPZ). Cílem komunikace je ověřit u ŠPZ vhodnost přijatých podpůrných opatření a případně informovat o vývoji SVP žáka.

O každé konzultaci se pořídí záznam, který se přiloží k PLPP.

Vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Nejpozději po třech měsících (termín je součástí PLPP) dochází k vyhodnocení, zda poskytování podpůrných opatření (PO) vede ke stanoveným cílům. Vyjadřují se učitelé předmětů a třídní učitel případně i žák zákonný zástupce žáka. Poradenský pracovník školy z podkladů posuzuje, zda jsou přiznaná podpůrná opatření dostatečná. Svůj závěr zapisuje do PLPP a předkládá ředitelce školy, který rozhodne o dalším postupu.

Mohou nastat čtyři možnosti:

- a) **PO prvního stupně jsou nedostatečná:** Škola doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci ŠPZ. Do doby, než obdrží doporučení od ŠPZ, pokračuje v poskytování PO prvního stupně.
- b) **PLPP je třeba aktualizovat úpravou přiznaných opatření v rámci prvního stupně:** Školní poradenský pracovník přepracuje PLPP podle závěrů hodnocení třídního učitele, učitele předmětů. Žáka, zákonného zástupce žáka a ředitelku školy, což je stvrzeno podpisy.
- c) **Přiznání PO jsou správná, dostatečná a nadále potřebná:** Školní poradenský pracovník stanoví termín dalšího vyhodnocení.
- d) **Zanikly speciální vzdělávací potřeby žáka:** Škola ukončí poskytování podpůrných opatření.

Tvorba individuálního vzdělávacího plánu (VIP)

Individuální vzdělávací program se zpracovává, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka, na základě **doporučení ŠPZ a žádosti** zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Doporučení od ŠPZ může žák mít při zahájení studia nebo je získat v průběhu studia, když se ukáže, že PO prvního stupně jsou nedostatečná, a škola doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci ŠPZ, nebo když žák či zákonný zástupce žáka vyhledá pomoc ŠPZ.

Doporučení vzniká za spolupráce ŠPZ a školy (ŠPZ mimo jiné od školy dostane PLPP, ředitelka školy určí pedagogického pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci se ŠPZ). ŠPZ se školou podpůrná opatření konzultuje a případně je upraví. Doporučení ŠPZ se prostřednictvím ředitelky školy dostává k určenému poradenskému pracovníkovi (standardně výchovnému poradci), který má za úkol zpracovat IVP.

Poradenský pracovník školy (jsou-li v doporučení PO vyššího stupně) podniká nezbytné kroky (s vědomím ředitelky školy) počínaje jednáním ŠPZ, s třídním učitelem, s učitelem předmětu a se žákem nebo se zákonným zástupcem žáka. Výsledkem jednání je konkretizace podpůrných opatření doporučených ŠPZ, stanovení priorit vzdělávání a dalšího rozvoje žáka a určení předmětů, kde bude probíhat výuka podle IVP. Poradenský pracovník školy přitom používá § 3, § 4 a přílohu 1 část A vyhlášky č. 27/2016 Sb. (v příloze 2 je vzor IVP). IVP se ve spolupráci se ŠPZ vytváří do 1 měsíce. Poradenský pracovník školy s IVP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitelku školy, což je stvrzeno podpisy. Zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka musí navíc podepsat tzv. informovaný souhlas dle § 4 a § 16 vyhlášky. – Poradenský pracovník zajistí předání IVP pracovníkovi, který vede školní matriku, a to také při změně v IVP.

Realizace individuálního vzdělávacího plánu

Při realizaci IVP pedagogičtí pracovníci postupují podle IVP. Poradenští pracovníci školy spolupracují s pedagogickými pracovníky, třídní učitelem, žákem a zákonnými zástupci: poskytují metodickou a konzultační podporu.

Probíhají pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a průběžná vyhodnocování zvolených postupů. Na jejich základě může dojít k aktualizaci individuálního vzdělávacího plánu (viz dále).

Ředitelka školy může v jednodušších případech rozhodnout, že koordinaci IVP pověří třídního učitele. Jde-li o podpůrná opatření pouze v jednom předmětu (obvykle z důvodu mimořádného nadání), je možné pověřit jednáním se zákonnými zástupci přímo tohoto učitele. Školní metodik prevence je přizván ke spolupráci vždy, když jde o žáka s rizikovým chováním nebo když takové chování hrozí.

Poradenští pracovníci školy pravidelně komunikují se ŠPZ. Cílem komunikace je informovat o vývoji SVP žáka a získat rady.

O každé konzultaci se pořizuje záznam, který se přikládá k IVP.

Vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

V termínu stanoveném ŠPZ (nejméně jednou ročně) dochází k vyhodnocení IVP ze strany ŠPZ. Škola i mezitím provádí dílčí vyhodnocení. Vyjadřují se učitelé předmětů a třídní učitel a případně i žák a zákonný zástupce žáka. Závěry vyhodnocení ze strany ŠPZ mohou vést ke změnám v IVP na základě nového doporučení ŠPZ. Také dílčí vyhodnocení školou může vést ke změně IVP, ale pouze v mezích daných doporučením ŠPZ. Školní poradenský pracovník v těchto případech přepracuje IVP, přitom spolupracuje se ŠPZ. S aktualizovaným IVP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitelku školy, což je stvrzeno podpisy. Opět je nutné, aby zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka podepsal informovaný souhlas s poskytováním podpůrných opatření.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

- u nadaných žáků jsou v PLPP uplatňována podpůrná opatření 1. stupně a u mimořádně nadaných žáků na doporučení ŠPZ (obvykle podle IVP) podpůrná opatření druhého až čtvrtého stupně, kterými může být vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit;

- práce s alternativními učebnicemi, speciálními pomůckami, výukovým softwarem.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se SVP

Pro systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a o nadané žáky je vedle ředitelky školy důležitá role poradenských pracovníků školy. Standardně jde o výchovného poradce a školního metodika praxe.

Výchovný poradce mj.

- vyhledává žáky, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a připravuje návrhy na další péči o tyto žáky,
- spolupracuje na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni,
- zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání ve školských poradenských zařízeních,
- spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření,
- připravuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, koordinuje poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinuje vzdělávací opatření,
- pomáhá (i metodicky) pedagogickým pracovníkům s přípravou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů a s naplňováním podpůrných opatření,
- metodicky pomáhá s pedagogickou diagnostikou a intervencí, integrací, prací s nadanými žáky apod.,
- předává odborné informace z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- shromažďuje informace o žácích v poradenské péči poradenských zařízení.

Školní metodik prevence mj.

- pracuje se žáky s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání,
- koordinuje přípravu a realizaci integraci žáků-cizinců,
- spolupracuje s třídními učiteli při zachycování signálů možností rozvoje rizikového chování žáků,
- připravuje integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinuje poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům.